МОСТИ ДО БРАТІВ

...світня столиця Радянської ...и зустріла гостей з ... — учасників Днів поезії ...істичної Республіки Хорватії СРСР. На літературне свя... була делегація, яку очолює ...товариства письменників ...ї Міліяой Славічек. У Бо...ському аеропорту літерато... СФРЮ зустрічали секретарі ...ння Спілки письменників ...и Юрій Мушкетик, Анато...роз, секретар правління ...кої організації СПУ Дикт...лячко.

...ритню Днів поезії Соціаліс... Республіки Хорватії в ... був присвячений літератур... чір, що відбувся під голо... ...ям секретаря правління ... письменників України Бо... ...лійника.

...ухове єднання наших ...-народів, зокрема їх куль... ...зацнійне і виростає з са... ...кбін історичних за'язків,— ...лив він у своєму вступно... ...ві. — Український народ ...пнує одного з перших пе... ...ачів Шевченка хорватсь... ...ровою Августа Харамбаша... ...кравою постаттю в історії українсько-хорватських літературних взаємин, як відомо, був Іван Франко. У тяжкому царському засланні цікавився хорватською літературою Павло Грабовський.

Інтерес до української літератури зріс після перемоги народної влади в Югославії. У загребських видавництвах побачили світ твори Івана Франка, Олеся Гончара, поезії Івана Драча, Віталія Коротича, Миколи Вінграновського, інших майстрів пера. Радянські поети і перекладачі Максим Рильський, Леонід Первомайський, Ярослав Шпорта, Роман Лубківський, Віль Гринич, Захар Гончарук, Андрій Лисенко та інші подарували українському читачеві цілу бібліотеку хорватської поезії.

Ми горді з того, що саме у Києві, столичному місті древньої Русі і вічно молодій столиці Радянської України, розпочинається свято поетичного слова хорватського народу. Наша радість тим більша, що зовсім недавно, у березневі дні ранньої весни, відбулися Дні культури Української РСР у Хорватії, що являлися у справжнє торжество духовного взаємозбагачення українського й хорватського народів.

Голова правління товариства хорватських письменників Міліяой Славічек представив присутнім Весну Крипотич, Сонію Манойлович, Тіто Білопавловича, Звонімира Голоба, Зване Чрня. Вірші гостей звучать їх рідною мовою, та присутні в залі розуміли: адже в наших мовах стільки спільних слов'янських коренів. Та й зміст творів близький і знайомий — йдеться про мир на планеті, дружбу між народами, працю, що дарує людям хліб і квіти, велике чудо кохання...

Виступає Платон Воронько. По-новому свіжо звучить у виконанні автора його відомий вірш «Я — той, що греблі рвав». Учасник славетного ковпаківського рейду в Карпати, поет згадує той час, коли радянські партизани з радістю і хвилюванням довідувалися, як розгорнеться вогонь визвольної війни на югославській землі проти спільного ворога — фашизму.

Хорватська поезія звучить українською мовою. Свої переклади творів Весни Крипотич, Соні Манойлович, Міліяна Славічека, Тіто Білопавловича, Звонімира Голоба, Зване Чрня, присутніх у залі, а також тих, кого немає на світі — Весни Парун, Нікіца Петрака, Драгутина Тадиановича, читають Борис Олійник, Іван Драч, Дмитро Павличко, Віль Гринич, Петро Засенко, Петро Осадчук, Світлана Жолоб. Про публікацію творів літераторів Югославії на Україні, зокрема на сторінках «Всесвіту», розповів головний редактор журналу Віталій Коротич.

Схвильовано, щиро звучало поетичне слово хорватською та українською мовами — мовою дружби, єднання наших народів, наших культур.

На вечорі був присутній генеральний консул СФРЮ в Києві Славолюб Алексич.

Марія ЛАЗОРКО.

НА ЗНІМКУ: українські та хорватські друзі на вечорі поезії в республіканському Будинку художника.

Фото І. Яцького.

ОКЕАН

ПОЕЗІЇ

Юрій СЕРДЮК

...білій сорочці на хвилях тропічних
вітрильник.
...спеці настримий неждано міражний
світильник...
...знаю, ти звідки! А цілий корпус
плавні і давні,
...якого-ти-вікуі-Куди-твоє плавання
дальнє
...зачарована вікнами в хмарі будинок
Колумба
Лас-Пальмаса дивиться і, як дитину,
голубить
...вки, океане, ти...в правди вірщ,
в повір'я!
...звідки привів, воскреслий дитинча
непокірне!
Білій сорочці в густому повітрі нечутно
...ззає, придумане вітром і сонцем,
кочуюче чудо...
...тросом туди! Під вітрила тут! на...
простір!
...бачу: вітрильник, мов сонячний промінь,
спішить непросто.
...собу скидаю, я кидаюсь в хмарі
пальмового пляжу,
...обрій все далі і далі відходить за дно
міражне.

Моє морське життя почалося на березі, коли я, стажист першого помічника капітана, ступив на борт великенного траулера-заводу «Наталия Ковшова». Готувалися до виходу в океан. Завантажувалось обладнання, продукти, набирали воду. Щодня по кілька навчальних тривог, перевірки машин, приладів. І ось прощальний гудок. Курс — в Атлантику!

Протягом усього рейсу я вглядався в людей, з якими звела мене доля. Дієті-трицяти — дієстерані — індивідуальності — що твердо визначились у житті і знають його істинну цінність. Їм буває важко, і це можна побачити по якомусь миттєвому жесту, гірній зморшці у куточках губ, та вони вміють затискувати спруту. Кілька місяців без берега, без сім'ї. Між землею, всіх дорогим на ній та цією, непомною плавучою пластиною, що рухається світлим океаном, лише одні зв'язкові — листи, радіограми. І-ті нечасті.

Важко — іноді до хрусткого у суглобах — ці люди входять донині одне в одного, спрезовуються, як єдиний організм, переплітаються думками, звичками і тисячами невидимих ниток. Все це з'єднано воєдино іменем Наталии Ковшової, снайпера, Героя Радянського Союзу. І я вже сам почав чути себе в не відомому досі напруженому ритмі, що, затис мене цілком, веде, не даючи змоги розслабитись, бачив, як усе дрібнаюче і тимчасове осипається з мене, як штукатурка із старих стін. І разом з тим відчув, що тут мене не чують, а випрострюють. Це велике відчуття. Ще більше давали моряки чужі земелі, де нам довелося побувати. Італійський порт Ліворно, Канарські острови... Та дозвольте про все бачене розповісти самим.

АВТОР.

Я не знаю: безсилям сповнена,
Чи вона шепотіла я тоді,
Захиняючись: «...мабуть, помилка...»
Тільки знаю: це в цій воді!
На цій хвилі, що в сонця промінях
Переливами сяє в світ.
Ось такі в мене, хлопче, промахи,
Всі знання про Афродіт...».
Боцман важко змовка і поглядом
Все виводить, здається, її,
Ту, безсмертям богів не покропленту,
Ту, фашистами в хвилях потоплену,
І свинцево — в очах солов'ї...
Іонічна ложить картинки,
Голубе, хоч рекламу пиши:
А ми душами в карантині,
І на берег ніхто не спішить.

✦

Вночі в океані, як в космосі,
Від безмежності не втекти.
Чуття корабельного корпусу
І невідчутність води.

І ніде очам притулитися,
Лише випадкова зора
Зустрічного судна намітиться.
І щезне... Й, душа заміра.

Свято рибальського врожаю

...ні мислити, в голдим...
В душ... будують барикади,
І ваші... голос правди,
Що візьмуть в бій колись чоловіки!
Художниці! Ужик же вам за мужність!
В іспанськім місті — Ленін на ваду!
І проводжа мене очей легка
примружність,
Як вдома...

Танцюють на траловій палубі
Мідниці, промисловики,
З поварихами в вальці плавають
І забуто тримають на талях
Руки, вийняті від лиски.
Два підспівувачі надриваються,
Б'ють бажально вітри під дно.
Ну, а папуба так надрана, —
Пе...

Стадниченко, Ю

ШЛЯХИ ДОЛІ — ШЛЯХИ ДРУЖБИ

НЕЗБАГНЕННИМИ іноді бувають шляхи долі — долі творів, винаходів, речей і людей. Може, й справді вислів про те, що «випадок — це неусвідомлена закономірність», є не лише красивим афоризмом?.. Бо так, як струмки, почавшись на протилежних схилах долини, зливаються один з одним або впадають в одну річку, так, як річки впадають в одне море на протилежних його берегах, — отак перехрещуються, збігаються, зустрічаються шляхи долі.

Чи міг колись думати індіанський юнак, котрий з луком і стрілами, томагавком і списом блукав у пущі північно-західної Канади, що доля приведе його на Україну і він стане першим перекладачем Шевченкового «Заповіту» на мову своїх земляків — індіанців? Чи міг колись думати я, харків'янин, що стану причетним до цієї події? А однак сталося...

Мій щирий друг Сат-Ок (Довге Перо), син Високого Орла, головного вождя індіанського племені шауні, та Станіслав Суплатович, польської революціонерки, учасниці першої російської революції 1905 року, народився в індіанському наметі над берегом річки Макензі. Згодом доля занинула його в незмірну далеч од рідного краю — на батьківщину матері, в Польщу. Тут застала Сат-Ока друга світова війна, тут зазнав він переслідувань гітлерівських расистів і зброєю в руках як партизан, а затим воїн народного Війська Польського боровся проти фашизму.

В інтернаціональному партизанському загоні, яким командував радянський офіцер, українець «капітан Льонька» (К. Ф. Лісниковський — нині підполковник у відставці, живе в Житомирі), Сат-Ок од свого українського побратима-месника, що загинув у бою, закривши своїми грудьми індіанського юнака, вперше почув українську мову, українські пісні і поезії Тараса Шевченка.

Проте справжнє знайомство з полум'яним Тарасовим словом відбулося значно пізніше. Коли Сат-Ок — на той час автор широко відомих книжок «Земля Солоних Скель» та «Білий Мустанг» — 1966 року приїхав до мене, свого першого перекладача, до Харкова, у клубі обласної організації СПУ відбулася його зустріч з письменниками та літературною громадськістю. На згадку про цю зустріч письменники-харків'яни подарували Сат-Окові Шевченків «Кобзар» зі своїми автографами.

Багатьох із тих, що розпалися того пам'ятного дня, вже немає серед нас — Івана Вигана, Ігоря Муратова, Івана Вагмута, Юрія Шовкопляса та інших товаришів і друзів. «Кобзар» став улюбленою книжкою Сат-Ока. А я ще додав од себе книжечку «Заповіт» мовами народів світу», розповівши про обставини написання цього твору, його значення і популярність. «Подумай, брате, — сказав я, — чи не стане «Заповіт» у пригоді твоїм знедоленим землякам-індіанцям, якщо ти його перекладеш на їхню мову».

Під час нашої наступної зустрічі у Сат-Оковій домівці, в Гданську, він прочитав мені Сат-Окові, — слово «могила» в «Заповіті» — це не яма, а насипаний пагорб, курган. «У нас немає такого звичаю. До того ж «щоб лани широкополі, і Дніпро, і кручі...». Які там лани широкополі в індіанців! Це ж не Україна.

Мої земляки-індіанці здебільшого збирали дикорослий рис, а деякі племена вирощували мондамін — кукурудзу. Згодом у алгонкінців слово мондамін стало означати взагалі хлібний злак». І народжуються рядки, які у зворотному перекладі на українську звучать так: «Як умру, то поховайте мене на пагорбі, на такому високому місці, звідки видно поля, де росте мондамін, і хвилі Дніпра». І-так до кінця. До речі, слово «кайдани» довелося замінити словами «пута, узи», бо в мові оджибвеїв не знайшлося відповідного слова для означення цього сумного витвору «цивілізації».

І от Шевченків «Заповіт» — уперше! — зазвучав мовою корінного населення Північної Америки, мовою індіанців! Я привіз на Україну текст перекладу. Правда, Сат-Ок не вважає свою роботу цілковито завершеною: «Я ще шліфуватиму і доробляти, вдосконалюватиму». Улітку 1978 року, перебуваючи в Канаді, Сат-Ок показав переклад знайомому інтелігентові-оджибвею. Той, зробивши деякі дрібні зауваження, гаряче схвалив працю перекладача і переписав собі текст.

А у вересні 1978 року Сат-Ок спеціально приїхав до мене, привізши з собою однобіч-англійський словник, аби остаточно узгодити текст Індіанського «Заповіту». Відбулася традиційна — ба вже втретє — зустріч у редакції журналу «Прапор». Сат-Ок розповів нам про свою роботу над перекладом «Заповіту», про свої творчі плани (а серед них, між іншим, і переклад Франкового «Вічного революціонера»), про сучасний індіанський рух у Канаді і США. Він сказав, що незабаром знову збирається до Канади і, поки не вийшло нове видання «Заповіту» мовами народів світу», повезе індіанцям машинописні копії перекладу.

Справедливі шляхи долі! Полум'яне «Поховайте та заставайте» національного генія українського народу, поета-революціонера Тараса Шевченка входить у вігвами, у резервації й гетто мужніх індіанців і допоможе аборигенам Америки у нелегкій боротьбі за соціальну та національну справедливість. Закований в Україну, в її історію і радянську дійсність, Сат-Ок не вперше доносить українську поезію до індіанців. Хочеться розповісти ще про один цікавий факт.

Сат-Окові дуже до серця народні й сучасні українські пісні. Зокрема, з-посеред подарованих йому в Харкові грамплатинок із записами пісень він особливо вподобав дві — «Два кольори» (слова Д. Павличка, музика О. Білаша) та «Степом, степом» (слова М. Негодія, музика А. Пашкевича). Він часто прослуховував їх удома, в Польщі, навіть брав із собою в рейси.

Якось, під час чергового рейсу в Монреаль, Сат-Ока запросили на урочисті збіговиння з

М. Т. РИЛЬСЬКОМУ ПРИСВЯЧЕНО

Видатному українському поетові і громадському діячеві, лауреатові Ленінської і Державної премій СРСР Максиму Рильському був присвячений вечір, який пройшов 17 квітня у Москві, в Центральному будинку літераторів. Звучали твори поета в нових перекладах московських письменників, спогади його соратників і друзів. Співробітники Будинку-музею М. Рильського познайомили присутніх з виставкою фотографій, документів, рукописів, яка розповідає про життя і творчість одного з основоположників української радянської літератури. Наприкінці було показано фільм «Максим Рильський», знятий київськими документалістами.

(ТАРС).

СЕМІНАР МОЛОДИХ ПУБЛІЦИСТІВ

В Ірпінському Будинку творчості письменників відбулася триденна нарада молодих публіцистів республіки. її організували Спілка письменників України, Спілка журналістів УРСР та ЦК ЛКСМУ. Вступним словом нараду відкрив голова Комісії нарису і публіцистики СПУ І. Цюпа.

Він говорив про велике значення публіцистичних жанрів, які є передовим розвідгаоном літератури, про високу оцінку публіцистики М. Горьким, про те, що такі видатні українські радянські письменники, як М. Рильський, П. Тичина, О. Довженко, А. Малишко, були пристрасними публіцистами в усій своїй творчості, у ставленні до життя, до розвитку соціалістичного суспільства.

І нині головне завдання публіцистів бути на основних напрямках комуністичного будівництва в нашій країні, на передових рубежах ідеологічної боротьби з ворожим світом імперіалізму, активно виступати проти буржуазного націоналізму, ревізіонізму, сіонізму, відкрити людину радянської доби на рівень героя часу, героя, який бореться за перетворення світу в ім'я щастя усіх людей на землі, в ім'я миру і дружби між народами.

Для молодих і здібних людей, підкреслив І. Цюпа, публіцистика — благодатне і широке поле для творчих пошуків і простання. Треба тільки більше приглядатися до життя, активніше втручатися в нього, не лякаючись усіх складностей, які — не виключено — випадуть на шляху. Прикладом високої партійності публіцистики для усіх нас служать книги Генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнева «Мала земля», «Відродження», «Цілина».

Перед учасниками наради виступив секретар правління Спілки письменників України Ю. Мушкетик. Завідуючий відділом пропаганди і культурно-масової роботи ЦК ЛКСМУ ...

Інформ. бюро 1 ...
32/3961/1 ...
20 квітня 1979 р.

ення українського й народів.

авління товариства письменників Міні- представив присут- рмотин, Соню Ма- Тіто Білопавловича, лоба, Зване Чриня, звучать їх рідною исутні в залі розумі- ашних мовах стільки 'янських коренів. Та в близький і знайо- ся про мир на пла- між народами, пра- людям хліб і кві- о кохання...

Платон Воронько. жо звучить у вихо- його відомий вірш греблі рвав». Учас- ого ковпаківського ті, поет згадує той инські партизани з нилюванням довіду- згорається вогонь ни на югославській пільного ворога —

поезія звучить ук- ою. Свої перекла- Манойлович, Мілівея Славічака, Тіто Білопавловича, Звоніміра Голоба, Зване Чриня, присутніх у залі, а також тих, кого немає на святі — Весни Парун, Нікіца Петрака, Драгутина Тадиянови- ча, читають Борис Олійник, Іван Драч, Дмитро Павличко, Віль Гришук, Петро Заєнко, Петро Осадчук, Світлана Жолоб. Про публікацію творів літераторів Югославії на Україні, зокрема на сторінках «Всесвіту», розповів головний редактор журналу Віталій Коротич.

Схвильовано, щиро звучало постичне слово хорватською та українською мовами — мовою дружби, єднання наших народів, наших культур.

На вечорі був присутній генеральний консул СФРЮ в Києві Славолюб Алексич.

Марія ЛАЗОРКО.

НА ЗНІМКУ: українські та хорватські друзі на вечорі поезії в республіканському Будинку художника.

Фото І. Яцького.

Я не знаю: безсилям словнена,
Чи вона шепотіла й тоді,
Захлинаючись: «...мабуть, помилка...»
Тільки знаю: це в цій воді
На цій хвилі, що в сонця променях
Переливами сяє в світ.
Ось такі в мене, хлопче, промахи,
Всі знання про Афродіт...».
Боцман важко змовка і поглядом
Все виводить, здається, її,
Ту, безсмертям-богів не-покоряному,
Ту, фашистами в хвилях потоплену,
І свинцево — в очах сонов'ї...
Іонічне лежить картинно,
Голубе, хоч рекламу пиши.
А ми душами в карантині,
І на берег ніхто не спішить.

+

Вночі в океані, як в космосі.
Від безмежності не втекти.
Чуття корабельного корпусу
І невідчутність води.

І ніде очам притулитися.
Лише випадкова зоря
Зустрічного судна наміриться
І щезне... Я душа завмира.

Свято рибальського врожаю

[illegible] на [illegible] палубі
Мідненькі [illegible] банки.
З поварихами в вальці плавають
І забуто тримають на талях
Рухи, вимиті від пуску,
Два підсилювачі надриваються,
Б'ють безжально вітри під дих.
Ну, а палуба так надрана, —
Пада палуба із-під ніг.
Місяць б'ється між хмар, могається,
Як відірваний в шторм ліхтар,
І до прачки начиреф вкомиється,
І веде до танцюючих пар.
Всміхається Віктор Іванович,
І коліщя такі вимнда,
І так хвилю класично обманює,
Що скипа за бортом вода.
А трапмайстер солоними жартами
За галантність його допіка,
Вимага за рибальську врожайність
Додаткового «кисляка».
Ах, морицьке життя! Галантністю
Ти не славишся спокоєнік.
І як часто чужою галактикою
Дорогий постає материк.
Коли вибуне лист гранатою:
«Прощавай. Не вини. Люблю
Я людину поважну, з гарантією,
Що й не гляне услід кораблю...»
І наш Віктор Іванович в плаванні
Без відпустки четвертий рейс, —
Не чекає дружина в «гавані» —
Випав він із її через.
...Перев'язані, перепатані
Трали сохнуть, немов скоти,
Ми святкуєм, роботою збратані,
Перемогу в своїх собі.
Півтораста штормуючих ранків,
Півтораста вахвальних ночей
Пережито всіма без ранків,
Пережито плече в плечі
Пережито і переплавлено
В найміцніший на світі сплав —
В почуття нескінченності плавання
Наших обвітрених душ і справ.

Відкриття океану

Ще пахне волосся вітрами морськими,
Ще хвилі летять скакунами бруснями,
Ще видива дальні клубочить туман,
А я вже земний!
Прощавай, океан!
А місто назустріч за хвилею хвилі
Людськими валами навально і хлипко,
Що очі — та диво! Набачення світі!
І всіх не збагнути й за тисячу літі
Іду по землі, наче знов відкриваю
І тремтяче листя, і видзвін трамваїв...
І там, скільки чується мови і звуків
Живуть сто народів. — оце океан!

блукав у пущі північно-західної Канади, що доля приведе його на Україну і він стане першим перекладачем Шевченкового «Заповіту» на мову своїх земляків — індіанців? Чи міг колись думати я, харків'янин, що стану причетним до цієї події? А однак сталося...

Мій щирий друг Сат-Ок (Довге Перо), син Високого Орла, головного вождя індіанського племені шауні, та Станіслав Суллатович, польської революціонерки, учасниці першої російської революції 1905 року, народився в індіанському наметі над берегом річки Макензі. Згодом доля закинула його в незмірну далеч од рідного краю — на батьківщину матері, в Польщу. Тут застала Сат-Ока друга світова війна, тут зазнав він переслідувань гітлерівських расистів і зі зброєю в руках як партизан, а затим воїн народного Війська Польського боровся проти фашизму.

В інтернаціональному партизанському загоні, яким командував радянський офіцер, українець «капітан Льойка» (К. Ф. Лісниковський — нині підполковник у відставці, живе в Житомирі), Сат-Ок од свого українського побратима-месника, що загинув у бою, закривши своїми грудьми індіанського юнака, вперше почув українську мову, українські пісні і поезії Тараса Шевченка.

Проте справжнє знайомство з полум'яним Тарасовим словом відбулося значно пізніше. Коли Сат-Ок — на той час автор широко відомих книжок «Земля Солоних Сель» та «Білий Мустанг» — 1968 року приїхав до мене, свого першого перекладача, до Харкова, у клубі обласної організації СПУ відбулася його зустріч з письменниками та літературною громадськістю. На згадку про цю зустріч письменники-харків'яни подарували Сат-Окові Шевченків «Кобзар» зі своїми автографами.

Багатьох із тих, що розписалися того пам'ятного дня, вже немає серед нас — Івана Виргана, Ігоря Муратова, Івана Багмута, Юрія Шовкопляса та інших товаришів і друзів. «Кобзар» став улюбленою книжкою Сат-Ока. А я ще додав од себе книжечку «Заповіт» мовами народів світу», розповівши про обставини написання цього твору, його значення і популярність. «Подумай, брате, — сказав я, — чи не стане «Заповіт» у пригоді твоїм знедоленим землякам-індіанцям, якщо ти його перекладеш на їхню мову».

Під час нашої наступної зустрічі у Сат-Оковій домівці, в Гданську, він прочитав мені перші строфи «Заповіту» у своєму перекладі на мову рідного племені шауні.

«Важко дається мені переклад, — сказав Сат-Ок, — у нас інша символіка, значно бідніший словниковий запас. Отже, робота моя тривалиме».

Коли у зв'язку з упорядкуванням нового видання «Заповіту» мовами народів світу» до мене звернувся віннічанин Б. Хоменко з проханням посприяти щодо індіанського перекладу для цієї збірки, я написав Сат-Окові, а потім і зателефонував. «Приїзди, — відповів мені друг, — потрібна твоя консультація, та й побачитися вже час». І от у серпні 1977 року ми засіли вдвох за працю. Певна річ, у жодному разі не варто перебільшувати моєї скромної ролі у народженні індіанського «Заповіту».

Перш за все Сат-Ок повідомив, що прийшов до думки перекладати «Заповіт» не на мову шауні, а на мову спорідненого племені оджібеїв. «Моє плем'я мале, — пояснив Сат-Ок, — якихось дві тисячі чоловік, мова його безписемна, а оджібеїв у Канаді і США понад сто тисяч. До того ж їхня мова уже має певні друковані літературні традиції і зрозуміла для багатьох споріднених племен алгонкінської мовної сім'ї. Отже, «Заповіт» мовою оджібеїв дістане незмірно більше поширення і популярність». Що ж, міркування слушні.

Робота була досить клопітною. Зразу ж виявилося, що в індіанців немає слова «заповіт». Погодилися на тому, що назва буде «Як умру». Зрештою, французькою мовою теж так. «Зверни увагу, — кажу

[illegible] високому місці, звідки видно поля, де росте мондамін, і хвилі Дніпра». І так до кінця. До речі, слово «кайдани» довелося замінити словами «пута, узи», бо в мові оджібеїв не знайшлося відповідного слова для означення цього сумного витвору «цивілізації».

І от Шевченків «Заповіт» — уперше — зазвучав мовою корінного населення Північної Америки, мовою індіанців! Я привіз на Україну текст перекладу. Правда, Сат-Ок не вважає свою роботу цілковито завершеною: «Я ще шліфуватиму і доглядатиму, вдосконалюватиму». Улітку 1978 року, перебуваючи в Канаді, Сат-Ок показав переклад знайомому інтелігентові-оджібеєю. Той, зробивши деякі дрібні зауваження, гаряче схвалив працю перекладача і переписав собі текст.

А у вересні 1978 року Сат-Ок спеціально приїхав до мене, привізши з собою оджібеє-англійський словник, аби остаточно узгодити текст індіанського «Заповіту». Відбулася традиційна — ба вже втретє — зустріч у редакції журналу «Прапор». Сат-Ок розповів нам про свою роботу над перекладом «Заповіту», про свої творчі плани (а серед них, між іншим, і переклад Франкового «Вічного революціонера»), про сучасний індіанський рух у Канаді і США. Він сказав, що незабаром знову збирається до Канади і, поки не вийшло нове видання «Заповіту» мовами народів світу», повезе індіанцям машинописні копії перекладу.

Справедливі шляхи долі! Полум'яне «Поховайте та вставайте» національного генія українського народу, поета-революціонера Тараса Шевченка входить у вігвами, у резервації й гетто мужніх індіанців і допоможе аборигенам Америки у нелегкій боротьбі за соціальну та національну справедливість. Закоханий в Україну, в її історію і радянську дійсність, Сат-Ок не вперше доносить українську поезію до індіанців. Хочеться розповісти ще про один цікавий факт.

Сат-Окові дуже до серця народні й сучасні українські пісні. Зокрема, з-посеред подарованих йому в Харкові грамплатинок із записами пісень він особливо вподобав дві — «Два кольори» (слова Д. Павличка, музика О. Білаша) та «Степом, степом» (слова М. Негоди, музика А. Пашневича). Він часто прослуховував їх удома, в Польщі, навіть брав із собою в рейси.

Якось, під час чергового рейсу в Монреаль, Сат-Ока запросили на урочисте зібрання в резервацію племені оджібеїв. Коли йому надали слово, він сказав: «Брати мої, ви знаєте мене. Мої слова — це прямі слова. Але сьогодні за мене говоритимуть дві пісні українського народу, що живе далеко за Великою Солоною Водою, над могутнім Дніпром, і в жорстоких боях уже здобув собі волю і щастя, яких немає у вас».

І Сат-Ок, переклавши зміст обох пісень, відтворив їх через програвач. У благоговійній тиші вислухали індіанці український спів. Що їм уявилося в цей час? Може, засніжена прерія, вкрита розстріляними, порубаними, скальпованими трупи своїх земляків, жертв білих колонізаторів? Може, відчай і нездійснені сподівання індіанців, що воювали на фронтах другої світової війни за справедливість і демократію, а по війні знову опинилися в становищі чужих на своїй землі?

Щойно затихли останні звуки, кожен з ради старійшин підійшов до Сат-Ока і поклав йому правицю на рамено — знак великої вдячності і визнання. Пісні переписали на магнітофонну стрічку, і відтоді в резервації племені оджібеїв під час великих свят і урочистостей лунають наші українські пісні «Два кольори» та «Степом, степом»...

Шляхи долі — шляхи дружби. Хай же вічно пролягають вони від серця до серця, від людини до людини, від народу до народу в обрамленні українських тополь і російських беріз, тропічних пальм і північних сосон, американських секвой і європейських дубів. Вічно!

м. Харків.

(ТАРС).

СЕМІНАР МОЛОДИХ ПУБЛІЦИСТІВ

В Ірпінському Будинку творчості письменників відбулася тридцята нарада молодих публіцистів республіки. її організували Спілка письменників України, Спілка журналістів УРСР та ЦК ЛКСМУ. Вступним словом нараду відкрив голова Комісії нарису і публіцистики СПУ І. Цюпа.

Він говорив про велике значення публіцистичних жанрів, які є передовим розвідгаоном літератури, про високу оцінку публіцистики М. Горьким, про те, що такі видатні українські радянські письменники, як М. Рильський, П. Тичина, О. Довженко, А. Малишко, були пристрасними публіцистами в усій своїй творчості, у ставленні до життя, до розвитку соціалістичного суспільства.

І нині головне завдання публіцистів бути на основних напрямках комуністичного будівництва в нашій країні, на передових рубежах ідеологічної боротьби з ворожим світом імперіалізму, активно виступати проти буржуазного націоналізму, шовінізму, сіонізму, підносити людину радянської доби на рівень героя часу, героя, який бореться за перетворення світу в ім'я щастя усіх людей на землі, в ім'я миру і дружби між народами.

Для молодих і здібних людей, підкреслив І. Цюпа, публіцистика — доброзичливе і широке поле для творчих пошуків і зростання. Треба тільки більше приглядатися до життя, активніше втручатися в нього, не лякаючись усіх складностей, які — не виключено — випадуть на шляху. Прикладом високої партійності публіцистики для усіх нас служать книги Генерального секретаря ЦК КПРС Л. І. Брежнєва «Мала земля», «Відродження», «Цілина».

Перед учасниками наради виступив секретар правління Спілки письменників України Ю. Мушкетик. Завідуючий відділом пропаганди і культурно-масової роботи ЦК ЛКСМУ В. Чернець зробив огляд здобутків молодих журналістів республіки в публіцистичних жанрах.

З цікавими виступами до учасників наради звернулися відомий український письменник і публіцист О. Ільченко та заступник редактора газети «Радянська Україна» В. Міченко.

З молодими парисовцями і публіцистами працювали досвідчені письменники і публіцисти С. Плачинда, О. Роготченко, О. Дмитренко, В. Яворівський, О. Шеренговий, Я. Гоян, А. Михайленко, Ф. Зубанич, Наталя Кащук, Б. Комар, В. Дарда.

На закінчення семінару з його учасниками зустрілися перший секретар правління Спілки письменників України П. Загребельний та голова правління Спілки журналістів УРСР В. Сіробаба.

КВІТИ ШАНИ

У зв'язку з 35-річчям визволення Одеси і Севастополя від німецько-фашистських загарбників, яке зараз відзначається громадськістю, група письменників-фронтовиків поклала квіти на могилу учасника визволення міст-героїв відомого українського радянського письменника Василя Кучера.

Полтавська організація Спілки письменників України висловлює глибоке співчуття письменникові Лавшку А. Б. з приводу тяжкої втрати — смерті матері Агафії Іванівни.

ПАГОДА

МОСКВА. Як [illegible] відзначив радянськ[illegible] разом з ним усе [illegible] людство 109-у р[illegible] народження Волод[illegible] Леніна — геніаль[illegible] піонера і мислит[illegible] Комуністичної па[illegible] нина першої в св[illegible] робітників і селян[illegible] того пролетаріат[illegible]

Ленін жив в м[illegible] них XXV з'їзду К[illegible] установній плодотв[illegible] ності Центральн[illegible] нашої партії, Пол[illegible] на чолі з видатним [illegible] леніцем товаришес[illegible] ськими. Ленін жив [illegible] чій могутності Рад[illegible] жав, у великих зм[illegible] шого народу.

20 квітня, в Кр[illegible] Палаці з'їздів відбу[illegible] те засідання, при[illegible] менній дати.

Бурхливими, три[illegible] лесками зустріли [illegible] сідання керівник[illegible] ної партії і Радян[illegible] ви.

З доповіддю «К[illegible] несе ленінський пор[illegible] пив секретар ЦК [illegible] Капітонов.

СЕСІ[illegible] РА[illegible]

19 квітня в Крем[illegible] ла роботу перша сес[illegible] Ради СРСР десятог[illegible] Об 11 годині ранк[illegible] друге спільне засідан[illegible] юзу і Ради Націонал[illegible]

Бурхливими, трива[illegible] ками, стоячи, зустрі[illegible] засідання товаришів [illegible] нева, Ю. В. Андроп[illegible] Гришина, А. А. Гро[illegible] Кириленка, О. М. Ко[illegible] Кулаєва, А. Я. Пел[illegible] Романова, М. А. Сус[illegible] Устинова, К. У. Черн[illegible] Щербицького, Г. А. А[illegible] Демічева, В. В. Куз[illegible] Машерова, Б. М. П[illegible] Ш. Р. Рашидова, М. [illegible] цева, М. О. Тихонова[illegible] варднадзе, І. Н. Кат[illegible] Долгих, М. В. Зимя[illegible] Русакова, М. С. Горб[illegible]

З доповіддю «Про [illegible] ламенту Верховної Р[illegible] і про внесення змін [illegible] до Положення про [illegible] місії Ради Союзу Р[illegible] національностей Верхов[illegible] СРСР виступив перш[illegible] ник Голови Президії [illegible] Ради СРСР В. В. Ку[illegible]

Депутати одноголос[illegible] ли регламент Верхо[illegible] СРСР, а також Закон [illegible] ня змін і доповнень до [illegible] ня про постійні комісії [illegible] юзу і Ради Націонал[illegible] ховної Ради СРСР.

З доповіддю про з[illegible] ня Указів Президії [illegible] Ради СРСР виступив [illegible] Президії Верховної Р[illegible] М. П. Георгадзе.

Верховна Рада СРСР [illegible]

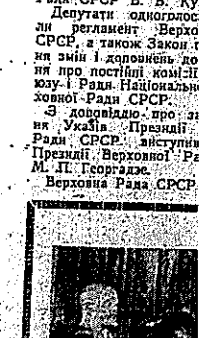

У сузір'ї лауреатів [illegible] премії Української РСР [illegible] Шевченка цього року [illegible] ні імена. Це почес[illegible] здобули п'ятнадцять ма[illegible] тератури і мистецтва. У [illegible] тературі премії удостоє[illegible] ки українських радянськ[illegible] сьменник Л. Д. Дмитр[illegible] збірки поезій «Світе мій [illegible] нова». Звання лауреата [illegible] журналістики і публіцист[illegible] суджено поету і пуб[illegible] М. П. Подолину за пуб[illegible] ні статті та памфлети в [illegible] ній пресі 1976—1978 рр. [illegible] теорії та історії літерат[illegible]

01 Київ-601 — МСП
[illegible]ки: редактор — [illegible] — 93-61-63; відділи: [illegible] 93-23-52; відділи: [illegible]ритних і 93-11-63; [illegible] зарубіж[illegible] 93-[illegible] художньої літе[illegible]ратури — 93-24-73;

Індекс 60974

Надруковано у друкарні видавництва «Робітнича правда», вул. Леніна, 19.

БФ 16045. Зам. 1691.

Тираж — 42080.

Обсяг — 2 друк. арк. 3,3 обл.-вид. арк.

Редактор В. ВИНОГРАДСЬКИЙ.
РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: О. ВОЛОЖЕНІНОВ (відповідальний секретар), П. ВОРОНЬКО, Б. ГОНЧАРЕНКО (заст. редактора), Ю. ЗБАНАЦЬКИЙ, О. КОЛОМІЄЦЬ, К. КУДІЄВСЬКИЙ, О. ЛУПІЙ, М. ОСТРИК, А. СТАСЬ, С. ШАХОВСЬКИЙ, М. ШУМИЛО.